Épül: társadalmi munkában

Óvodaavató Béketelepen

Ha vetélkedniük kellene Szeged városrészeinek, minden bizonnyal Béketelep nyerné meg a versenyt egy témakörben. S ez: fel tudnak venni minden, arra jogosult kisgyermeket óvodába. A béketelepi szülőknek nincs okuk panaszra: a tegnap, szerdán délelőtt ünnepélyesen felavatott óvoda megszüntette a gondokat a telepen.

Ötven kisgyermek fratkozhatott be az új óvodába, mely teljes egészében társadalmi munkával épült. A béketelepi nem az első ilyen gyermekintézmény a sorban: a Tabán utcai óvoda építési költségeinek felét a vállalatok, üzemek dolgozóinak hozzájárulásából fedezte a városi tanács, s most is épül óvoda a kommunista műszakokból nyert összegekből — Algyőn Ám a béketelepi óvodának nem csupán építési anyagát fedezték a közös alapból, hanem kivitelezését is társadalmi munkások vállalták.

A tanács társadalmi munkát szervező szakbizottságának irányításával vagy húsz vállalat szocialista brigádjai fogtak össze, hogy ahol három évvel ezelőtt még a Móra Tsz területéhez tartozó nádas volt, ott Sövényházi Ágost (CSOMITERV) elképzelései alapján hozzákezdhessenek a munkához. Három és fél millió forintot ér, amit létrehoztak. A sorban az élre kívánkozó Szegedi Magas- és Mélyépítőipari Vállalat dolgozói, s a 600. számú, Móra Ferencről elnevezett ipari szakmunkásképző intézet tanulói és oktatói vállalták a legtöbbet, de a legkülönfélébb szakipari munkában osztozó többi vállalatnak is méltán szólt az avatóünnepség műsorának, az óvodások köszöntőjének ide kívánkozó két sora: „Szép az ünnepünk, ti is tartsatok velünk."

Az óvodaépítőknek szólt a gyerekek köszöntője a tegnapi avatóünnepségen

Az óvodaavatón a városi tanács elnökhelyettese, Bányainé dr. Birkás Mária emléklapot nyújtott át, s mondott köszönetet az építőknek.

Tegnap délután Petőfitelepen köszöntötték a társadalmi munkásokat. Az OKGT szolnoki Nagyalföldi Kutató és Feltáró Üzeme szegedi üzemegységének szocialista brigádjai a városgondnokság közreműködésével játszóteret alakítottak ki a Főtéren. A szállítási, gépészeti és előkészítési részleg 38 szocialista brigádjának három hónapig tartó akciója zárult a sportpálya és játszótér avatásával.

Új film

A szabadság katonái

Színes, szélesvásznú, hangbemondásos, szovjet filmeposz I—II. része. Írta: Jurij Ozerov és Oszkar Kurganov. Rendezte: Jurij Ozerov. Operatőr: Igor Szlabnyevics. Zene: Jurij Levitin. Főszereplők: J. Tripolszkij, Sz. Gecov, P. Sztefanov, N. Sopov, L. Herdegen, N. Jeremenko, B. Pasztorek.

Hét szocialista ország filmeseinek testvéri összefogásából született a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója alkalmából az ezekben az országokban egyszerre mozivászonra kerülő új, négyrészes szovjet filmeposz, *A szabadság katonái. Jurij Ozerov* hatalmas tablója a második világháború utolsó két esztendejének eseményeit vitte celluloidszalagra. A népek fasizmus elleni harcát vezető európai kommunisták küzdelmes két évéről szól ez a történelmi freskó. Arról az időszakról, melyet *Leonyid Brezsnyev* így jellemzett: *„...Ez nemcsak hadseregek összecsapása volt, hanem két társadalmi rendszer összeütközése is. Ez a népek harca volt az imperialista világ legagresszívabb erőivel szemben... Drága árat kellett fizetni a győzelemért. De a háború évei sok mindenre megtanítottak... Megmutatták, hogy a szabadság, a függetlenség, a demokrácia és a béke legkövetkezetesebb, legállhatatosabb harcosai korunkban a kommunisták."*

A 60 esztendős szovjet filmművészet története során mindig a forradalmi igazságát hirdette, és a szocializmus megvalósult gyakorlatát népszerűsíti. A szabadság katonái annak a grandiózus sorozatnak része, mely a második világháború eseményeit, hőseit mutatja be a filmművészet eszközeivel. E szabálytalan film a sokrétű valóságanyagot, az egyes országok különös helyzetét igen differenciáltan ábrázolja. Pontos történelmi események követik egymást, a második világháború utolsó két esztendejének sorsdöntő mozzanatai elevenednek meg. A film a nagy sztálingrádi győzelemmel kezdődik, majd az első két részben tanúi lehetünk a bolgár és a jugoszláv partizánmozgalmak megerősödésének, a lengyelországi eseményeknek és e három ország felszabadulásának. Olyan jelentős történelmi személyiségek jelennek meg a filmvásznon, mint Sztálin, Georgij Dimitrov, Todor Zsivkov, Finder, Tito, Klement Gottwald, Gusztav Husák, és sorolhatnánk. Mégsincs főhőse ennek a filmnek, hőse a kommunista hazafi, az igaz internacionalista.

A szabadság katonái nem történelmi dokumentumfilm. Nem rekonstruálja az eseményeket, hanem megidézi a sorsdöntő pillanatokat és megszólaltatja a második világháború főszereplőit. Azokat, akik legtöbbet tettek a fasizmus megsemmisítésében, az emberiséget fenyegető nácizmus eltiprásában. Ettől lett ez a film *memento a háború ellen.*

Hét ország filmesei hozták létre a hatalmas technikai apparátus bevetésével ezt az alkotást. Legtöbb jelenetet eredeti helyszínen forgattak, s a történelmi alakokat megszemélyesítő színészek maszkjai hasonlóvá tették őket eredeti modelljeikhez. A film során hatalmas harci jelenetek, ütközetek, csataképek váltják egymást az intim hangulatú jelenetekkel, a tárgyalóasztal melletti és színfalak mögötti öldöklő politikai vitákkal, apró emberi történésekkel. Ennek a kettősségnek a ritmusa teremti meg a film szerkezeti lüktetését. A *Felszabadítás* című film után — mely a Nagy Honvédő Háború eseményeinek krónikája — A szabadság katonái arra vállalkozott, hogy az elnyomott országokban működő földalatti kommunista mozgalom harcát is megrajzolja, beleépítve abba a küzdelembe, melynek eredményeként 1945-ben megszületett a béke, és létrejött a szocialista tábor.

T. L.

A korszerű mezőgazdaság

Összefoglaló

II. Az elmúlt hetekben lapunk rendszeresen foglalkozott a mezőgazdaság korszerűségét fémjelző anyagi, műszaki és tudományos helyzettel. Kiragadott példákról szóltunk, amelyek lényegesen befolyásolhatják a termelés színvonalának alakulását, s azt, hogyan valósul meg megyénkben az ötödik ötéves tervben előirányzott fejlődés. Így esett szó sorozatunkban a gépesítésnél fellelhető gondokról, a csalóka és látszólagos takarékosságról a műtrágya-felhasználásánál. Írtunk a szervizhálózat problémáiról, hogy vajon szinkronban változik-e a műszaki fejlesztéssel és párosul-e ehhez jobb alkatrészellátás. Felvetettük azt is, jól gazdálkodunk-e a természet ajándékával, a hévízzel, s lesz-e megyénkben belátható időn belül agrokémiai központ. Megfelelő anyagi elismerésben részesülnek-e, akik nagy értékű gépekkel dolgoznak milliós értékű termények között. A termelésben a csomagolóeszközök hiánya is sok bosszúságot és termésveszteséget okozhat. A műszaki színvonal fejlődése szükségessé teszi a jobb és átgondoltabb szervezést, nemcsak üzemi szinten, hanem az egyes munkafolyamatoknál is. Ehhez kapcsolódik az iparszerű termelési rendszerek kialakulása, hiszen alapszabály, hogy a termelés minden eleme szorosan és láncszerűen kapcsolódjon egymáshoz. A korszerűsítést említve sokszor csak új beruházásokra gondolunk, pedig lehet korszerűsíteni a régit is.

Sorozatunkkal korántsem akartunk az anyagi-műszaki háttérről összképet alkotni. Az egyes részek kiragadásával az érzékenyebbnek ítélt pontra szerettük volna ráirányítani a figyelmet. Megmutatva, hogy a kevéssé jelentősnek hitt probléma is káros hatású lehet az egészre.

Miért kellett minderről szólni? Mert a népgazdaság fejlesztési célkitűzései nem valósíthatók meg a tudomány és technika újabb eredményeinek felhasználása, illetve alkalmazása nélkül. Természetesen aközben, hogy új beruházásokon, a jelenlegi anyagi és műszaki alapok fejlesztésén fáradozunk, a mezőgazdasági üzemeknek nem szabad megfeledkezni a meglevő kapacitások jobb kihasználásáról és az ésszerű takarékosságról sem. Általános tapasztalatként mondható el, hogy a termelési eredmények összefüggnek a műszaki és tudományos eredmények alkalmazásával. Többnyire ott van elmaradás a termelésben, ahol elzárkóztak a korszerű termelési formák és követelmények bevezetésétől, s így jelentős hátrányba kerültek.

Csongrád megye mezőgazdasága is nagy előrelépésre vállalkozott a mostani ötéves tervben. Összehasonlítva az elmúlt évek eredményeit más megyékével, erre az elhatározásra szükség is volt. A tervek szerint, a valamivel több, mint 260 ezer hektár szántóterület az elkövetkezendő időben nem változik, csak a termelés szerkezete módosul. Az ötéves terv végére átlagosan 20—22 százalékkal emelkedik a termésátlag is. Az állattenyésztés termelése 17—18 százalékkal növekszik majd. Ennek eléréséhez a korszerű tenyésztési és tartástechnológiai eljárások bevezetése nélkülözhetetlen. A zöldségtermesztési célkitűzések megvalósításához tovább kell fokozni a jó ütemben megkezdett gépesítést. A tervidőszakban 25 hektár növényház és 112 hektár fóliatelep is létesül. Szőlőtermelésünkben a nagyüzemi területekből háromezret kell korszerűsíteni, és 1500 hektár új telepítésre is szükség van. Ugyancsak ebben a tervidőszakban kerül sor a felszámolt gyümölcsösök pótlására, valamint új termőterület telepítésére, összesen 1600 hektáron. A beruházások és a műszaki fejlesztésekre a mezőgazdasági üzemekben 6 milliárd forintot fordítanak. A fejlesztési forrásokból közel 1 milliárd forinttal többet költhetnek a gazdaságok ebben az ötéves tervben gépvásárlásokra, mint az elmúlt tervidőszakban.

A műszaki fejlesztésben nagy szerep vár a termelési rendszerekre. Ezek további fejlesztése indokolt. 1975-ben a szántóterület 16,2 százalékán, az idén már 32-33 százalékán termelési rendszerben termeltek a mezőgazdasági üzemek. A tervidőszak végére a termelési rendszerek anyagi-műszaki fejlesztésével elérhető, hogy a kalászosok, a kukorica, a cukorrépa, a burgonya, az ipari zöldség, a rostkender, a fűszerpaprika, a vöröshagyma és a lucerna termelése túlnyomórészt termelési rendszer keretében valósuljon meg. Természetesen a jelenlegi világgazdasági helyzetben a fokozódó verseny miatt alapvető követelmény az exportáru minőségi és mennyiségi növelése, ezért a nem rendszerben termelő gazdaságokban és a kistermelésben is az a cél, hogy minél gyorsabban és hatékonyabban érvényesüljenek a műszaki-tudományos eredmények.

A mezőgazdasági ágazat fejlődésében a műszaki bázis fejlesztésén túl döntő láncszem a szellemi kapacitás kihasználása, illetve növelése. Ezért nagy jelentőségű az ismeretterjesztés fokozása, a dolgozók szakképzettségének növelése. A korszerűbb termelési módszerek, valamint a technika fejlődése a szakképzettség fokozása nélkül elképzelhetetlen. A koncentrált szakosított termelés az iparszerű termelési és állattartási rendszerek kialakulása, a tudomány és technika újabb eredményeinek elterjedése minden mezőgazdasági dolgozótól nagyobb szaktudást és alaposabb szakismeretet kíván. A statisztikai adatok szerint mégsem nő a szakmunkások száma kellőképpen. Csongrád megyében például a mezőgazdasági termelésben közel 34 ezer fizikai dolgozó van, ebből mindössze 27 százalék szakmunkás. A korszerű mezőgazdasági termelés igénye, hogy megyénkben a mostani ötéves terv végére már 44—45 százalékban szakmunkások vegyenek részt a termelésben. Elérhető ez, ha a belépő fiatalok többsége már szakképzett. Emellett nagyobb hangsúlyt lehetne fektetni a felnőtt szakmunkásképzésre is.

A termelés biológiai alapjainak fejlesztése érdekében, az árutermelés gyors növelése céljából a nagy termőképességű fajták és hibridek elterjedését szorgalmazzuk. Hasonló törekvés érvényesüljön az állattenyésztésben is. Jelenleg hazánkban 28 kutatóintézetben 233 felsőoktatási tanszéken és 15 egyéb intézményben összesen 1500 főfoglalkozású kutató szakember és szaktanár tevékenykedik. Az új kutatási eredmények azonban csak akkor válnak értékessé, ha azokat a termelésben fel tudják használni, és így a gyakorlatban széles körben terjednek.

Az anyagi, műszaki és tudományos alapok fejlesztése rendkívül összetett feladat. Megállapítható azonban, hogy ennek sikere nemcsak kizárólag a mezőgazdasági üzemeken múlik.

Radics Ferenc

Forradalmak dokumentumai — szegedi iskolában

Az újszegedi Rózsa Ferenc sugárúti általános iskola egyik tanára, Szabó László, több mint negyedszázada gyűjti a magyar történelem, elsősorban a munkásmozgalom története dokumentumait a szabadságharctól napjainkig. A mintegy 200 korabeli képből, fényképből, iratból és tárgyi anyagból álló gyűjteményt az iskolában szerdán megnyílt kiállításon mutatják be.

A nyolc nagy, üvegezett tárlóban történelmi korszakonként csoportosított anyag érdekességei között szerepelnek 1848-as kokárdák, pénzek, majd a centenáriumra kiadott jelvények. Századvégi Népszava-írás tájékoztat a Szántó Kovács János vezette hódmezővásárhelyi zendülésről. Valamivel későbbi időszakot idéz egy megsárgult fényképfelvétel: építőmunkások „Világ összes munkásai szervezkedjetek" feliratú táblával fényképeztették le magukat. A Tanácsköztársaság anyagából: a budapesti pártbizottság lelkesítő, kitartásra buzdító írása a szegedi elvtársakhoz, s szavazólap Juhász Gyula nevével. A Horthy-korszak dokumentumai között szerepel a „tejakció" 2 filléres tejblokkja — szembeállítva korabeli újságcikkel, amely arról tudósít, hogy ugyanakkor az urak 1200 terítékes pazar ebédet csináltattak maguknak egy szegedi irredenta emléktábla avatása alkalmából. Az ilyen ellentmondások mintegy „feloldásaként" szerepel egy kivándorló magyar búcsúlevele. A reális megoldást azok ismerhették meg, akik már abban az időben Lenin életrajzát olvasgatták: ezt dokumentálja a korabeli kiadású könyv a II. Világháború időszakáról összeállított anyagban. A felszabadulás utáni időket a Vörös Hadsereg által kibocsátott első pénzek, a párt plakátjai idézik. A munkaverseny beindításáról szóló anyag egyik érdekessége Piros László: Munkaversennyel a szocializmusért című brossúrája, az első sztahanovista igazolványok és más dokumentumok.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom tiszteletére rendezett kiállítás tárlóit a szegedi falemezgyár asztalos szocialista brigádja készítette ugyancsak a jubileum alkalmából vállalt társadalmi munkában.

Mindezzel kapcsolatban elgondolkodtató: ha egy iskola és egy üzem néhány fős kis csoportjának összefogásából ilyen élményt nyújtó és tanulságos történelembemutató kerekedett, akkor valamivel szélesebb körű összefogással meg lehetne teremteni egy egész város okulására szolgáló munkásmozgalmi állandó kiállítást...

D. B.

TIT-ülés

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat városi elnöksége tegnap délután tartotta újjáválasztása utáni első ülését. A napirenden a szervezet új típusú tevékenységének kialakítása szerepelt. *Dr. Jakucs László* tanszékvezető egyetemi tanár, a szervezet városi elnöke vitaindítójában a többi között elmondotta, hogy a legfontosabb feladat a munkásművelődés segítése, további jeles kutatók bevonása az ismeretterjesztő munkába, és az ismeretközlés formáinak korszerűsítése. A beszámolót hosszan tartó tartalmas vita követte, melyben fölmerült az az igény is, hogy szükség volna egy olyan orgánumra, amely tükrözné a tudomány és a város kapcsolatait.

Új igazgató a Volánnál

Dr. Csiszár Károlyt, a 10. számú Volán Vállalat igazgatóját, saját kérésére — egészségi állapotára tekintettel — felmentették igazgatói tisztéből, és igazgatóhelyettessé nevezték ki. A szegedi Volán Vállalat új igazgatója *dr. Kardos János* — a szegedi kenderfonógyár volt igazgatója — lett. A tegnap, szerdán megtartott beiktatáson részt vett *Szabó Sándor*, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkára, *Kovács Imre*, a Csongrád megyei tanács általános elnökhelyettese, *Prágai Tibor*, a szegedi városi tanács elnökhelyettese és *Papp János*, a Volán Tröszt vezérigazgatójának első helyettese.